

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Marco Dumitru în numele părții vătămate Marco Victor împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, în cauza penală în privința lui

Gheorghîța Vasile XXXXX, născut la 20 octombrie 1950, originar și domiciliat în sat. Larga, r-ul Briceni.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 01.03.2018 – 03.12.2018

instanța de apel: 11.01.2019 – 20.02.2019

instanța de recurs ordinar: 30.05.2019 – 03.12.2019

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 decembrie 2018, Gheorghîța Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, la 6 (șase) luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

Conform prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa principală s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Briceni din 22.02.2007, modificată prin decizia Curții de Apel Bălți din 16.05.2007 și fiindu-i stabilită lui Gheorghîța Vasile, pedeapsa definitivă de 2 (doi) ani 10 (zece) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Prima instanță, *examinând cauza în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, a constatat că, Gheorghîța Vasile în perioada anului XXXXX fără permisiunea lui Marco Victor, a intrat în locuința acestuia, situată în sat. XXXXX, raionul Briceni, iar la cererea lui de a pleca din gospodărie a refuzat, rămânând să locuiască până în prezent acolo.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Șova Victor în interesele inculpatului Gheorghiu Vasile la 17 decembrie 2018, prin care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei penale, recunoașterea lui Gheorghiu Vasile vinovat conform art. 179 alin. (1) Cod penal și a-i aplica o pedeapsă în limitele articolului dat sub formă de amendă, și în conformitate cu prevederile art. 34¹ alin. (8) Cod penal să fie dispusă executarea separată a pedepselor.

3.1. În motivarea apelului, avocatul a menționat că:

- după condamnarea lui Gheorghiu Vasile, ultimul a fost obligat prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Bălți de a achita părții vătămate suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral și material. Gheorghiu Vasile i-a transferat din custodie lui Marco Zinaida suma de 20000 lei cu titlu de prejudiciu material pentru înmormântarea fiului ei. De către executorul judecătoresc V. Pascari a fost sechestrată casa ce-i aparținea cu drept de proprietate lui Gheorghiu Vasile până la condamnare, amplasată în s. Larga r-nul Briceni, ca mai târziu această casă să-i fie transmisă lui Marco Zinaida în contul datoriei și casa a fost înregistrată după ultima;

- după decesul lui Marco Zinaida la 22 august 2013, casa nominalizată a fost înregistrată după Marco Victor, care de fapt niciodată nu a fost la casa dată, niciodată nu a locuit în ea, deținând alt imobil locuibil în s. Cotiujeni r-nul Briceni;

- Gheorghiu Vasile după eliberarea sa, la data de XXXXX, a revenit la casa lui din s. Larga r-nul Briceni. Mergând la executorul judecătoresc V. Pascari a aflat despre faptul că casa la moment este transmisă lui Marco Victor în contul datoriei;

- Gheorghiu Vasile știind despre faptul că i-a transmis mamei lui Marco Victor suma de 20000 lei și totodată i-a transmis suma ce 20000 lei avocatului lui Marco Victor pentru achitarea datoriei s-a instalat în casa dată având scopul achitarea totală a datoriei față de Marco V. și reînregistrarea casei după sine. Pe Marco Victor nu l-a văzut niciodată până la ședințele de judecată și ultimul nu i-a comunicat vreo dată să părăsească casa din. s. Larga;

- Gheorghiu Vasile, s-a instalat în casă în luna iunie XXXXX, ceea ce se prezumă că infracțiunea de violare de domiciliu a fost consumată din momentul pătrunderii sau rămânerii ilegale în domiciliul persoanei. Infracțiunea comisă de Gheorghiu Vasile în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, conform art. 16 alin. (2) Cod Penal este infracțiune ușoară și în

conformitate cu cerințele art. 60 Cod Penal, termenul de prescripție de tragere la răspundere penală pentru comiterea infracțiunilor ușoare este de 2 ani. Consideră că în situația creată Gheorghiu Vasile necesita să fie eliberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă încetarea procesului penal în privința lui Gheorghiu Vasile, din motivul intervenirii termenului de prescripție.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

Măsura preventivă în privința lui Gheorghiu Vasile a fost anulată.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a reținut că Gheorghiu Vasile în perioada anului XXXXX, fără permisiunea lui Marco Victor, a intrat în locuința acestuia, situată în sat. XXXXX, raionul Briceni, iar la cererea lui de a pleca din gospodărie a refuzat, rămânând să locuiască până în prezent acolo.

Prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Gheorghiu Vasile și făcând o încadrare juridică justă a acțiunilor lui în baza art. 179 alin. (1) Cod penal.

Materialele cauzei penale denotă faptul, că inculpatul printr-un înscris autentic a solicitat judecarea cauzei conform procedurii simplificate prevăzute de art. 364/1 alin.(1) Cod de procedură penală, declarând că recunoaște fapta de care este învinuit și este de acord ca judecata să se facă în baza probelor administrate în cursul urmăririi penale.

Fapta infracțională săvârșită de inculpat a fost confirmată prin probele administrate, cărora prima instanță le-a dat o apreciere obiectivă, iar la baza sentinței just au fost puse și probele scrise administrate pe caz și analizate de către prima instanță.

Probele administrate pe cauză corespund cerințelor stipulate de art. 101 Cod de procedură penală, adică sunt pertinente, concludente, utile, pentru a putea fi puse la baza sentinței de condamnare, ele fiind în coroborare și demonstrând deplin vinovăția inculpatului în sensul

învinuirii aduse, în deplină măsură. Prima instanță a făcut analiza probelor cercetate, iar concluziile făcute privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii reținute rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele.

Instanța de apel a menționat că, potrivit art. 60 alin. (2) Cod penal, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată. În conformitate cu prevederile art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: 4) a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Potrivit prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, raportat la art. 391 alin. (1) p.6 Cod de procedură penală, potrivit căruia în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1, 2, 4, 5, precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Instanța de apel a reiterat că, conform art. 391 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: 6) există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală. Prevederile art. 16 alin. (2) Cod penal, stabilesc că infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani inclusiv.

Potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art.179 alin. (1) Cod penal, comisă în perioada anului 2016, reținută în sarcina lui Gheorghiu Vasile și constatată în acțiunile inculpatului, se califică ca fiind infracțiune ușoară.

Instanța de apel a remarcat că de la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, au trecut mai mult de 2 ani.

5. Decizia instanței de apel din 20 februarie 2019, pronunțată integral la data de **20 martie 2019**, a fost atacată cu recurs ordinar, la **19 aprilie 2019** de către avocatul Marco Dumitru în numele părții vătămate Marco Victor, prin care invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de **art. 427 alin. (1) pct. 6)**, a solicitat casarea totală a deciziei, cu menținerea sentinței.

5.1. În motivarea recursului ordinar avocatul a menționat că:

- sunt prevăzute expres două criterii în baza cărora poate fi constatat caracterul continuu al elementului material descris în norma de

incriminare, și anume: pe de o parte, caracterul nedeterminat de timp în cadrul căruia are loc derularea acțiunii (inacțiunii), pe de altă parte, caracterul neîntrerupt al acesteia;

- infracțiunea prevăzută la art. 179 Cod penal, săvârșită prin rămânerea ilegală în domiciliul sau/și refuzul de al părăsi, este o infracțiune continuă;

- cu toate că Colegiul penal al Curții de Apel Bălți pe de o parte constată că Gheorghita Vasile locuiește până în prezent în gospodăria ce nu-i aparține, pe de altă parte consideră că prescripția ar fi început să curgă din 2016, adică din momentul pătrunderii;

- nu este decacord și consideră că latura obiectivă poate consta și în rămânerea sau în refuzul de a părăsi domiciliul;

- partea vătămată s-a adresat cu promptitudine (în anul 2016) către organele de drept în ceea ce privește o pretenție și legitimă în temeiul art. 8 din CEDO, considerând astfel, că admiterea apelului inculpatului pe temeiul survenirii prescripției tragerii la răspundere penală, constituie o violare a art. 13 CEDO (lipsa unui recurs efectiv). Tergiversarea din partea organelor de drept și al inculpatului în ceea ce privește examinarea cauzei, nu poate fi imputată părții vătămate.

6. Referință asupra recursului declarat nu a fost depusă.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2 lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Colegiul penal lărgit regăsește incident speței, temeiul de casare invocat de către recurent și stipulat la pct. 6), art.427 alin.(1), potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță,

conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel.

Întrucât judecarea apelului constituie o continuare a examinării fondului cauzei, prevederile art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală instituie prerogativa instanței de apel de a da o nouă apreciere probelor administrate în fața primei instanțe.

Colegiul penal lărgit constată că decizia instanței de apel prezintă deficiențe în spațiul aprecierii multilaterale și obiective a circumstanțelor cauzei în raport cu probele acumulate și administrate pe parcursul examinării cauzei, demonstrându-se astfel neconformarea întocmai a prevederilor legale nominalizate și, drept consecință, admiterea greșită a apelului declarat de apărătorul inculpatului.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel, nejustificat a încetat procesul penal în privința inculpatului Gheorghiu Vasile, invocând intervenirea termenului de prescripție, întrucât, din materialele cauzei a fost stabilit că, ultimul inclusiv în perioada examinării cauzei în ordine de apel nu a eliberat până în prezent locuința ce nu-i aparține, iar instanța de apel eronat a considerat că prescripția ar fi început să curgă din 2016, adică din momentul pătrunderii în locuință.

Vinovăția inculpatului Gheorghiu Vasile a fost dovedită pe deplin și acțiunile acestuia corect fiind încadrate de către prima instanță în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, adică, pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de ale părăsi la cererea ei.

Este de menționat că, Gheorghiu Vasile prin sentința judecătoreiei Briceni din 22.02.2007 a fost condamnat în baza art.27-145 alin. (3) lit. a), art. 100 alin. (1) și art. 360 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal, la 22 ani închisoare. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16.05.2007, sentința din 22.02.2007 a fost casată parțial, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Gheorghiu Vasile a fost condamnat în baza art. 27-145 alin. (3) lit. a), art. 190 alin. (1) și art. 560 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal la 20 ani închisoare. Conform încheierii judecătoreiei Soroca din 23.06.2016, Gheorghiu Vasile a fost eliberat condiționat înainte de termen cu 2 ani 6 luni 7 zile.

La fel, instanța de apel nu a reținut că, conform certificatului nr.466 din 22.02.2018 eliberat de Biroul de Probațiune Briceni, inculpatul

Gheorghiu Vasile, se află la evidență din 22.10.2016. Începutul termenului la 28.09.2016 cu expirarea termenului la 04.04.2019.

Instanța de recurs consideră corectă poziția primei instanțe privind aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) din Codul penal, ținând cont de personalitatea inculpatului Gheorghiu Vasile, care anterior a fost condamnat, or, potrivit art. 91 alin. (8) Cod penal, dacă condamnatul săvârșește cu intenție o nouă infracțiune, instanța de judecată îi stabilește pedeapsa în condițiile art. 85 Cod penal.

În partea ce ține de personalitatea inculpatului Gheorghiu Vasile, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel urma a ține cont de personalitatea inculpatului, să dea apreciere relațiilor acestuia cu partea vătămată, existența sau lipsa pericolului pe care el îl reprezintă pentru partea vătămată, prin prisma faptului că deși față de ultimul a fost aplicată anterior pedeapsa penală sub formă de închisoare, dânsul a evitat să tragă concluziile de rigoare și fără permisiunea părții vătămate a intrat în locuința acesteia, refuzând eliberarea locuinței la cererea părți vătămate până în prezent.

Asemenea circumstanțe evident demonstrează neconștientizarea de către inculpat a acțiunilor sale, care constituie o nouă infracțiune.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit stabilește lipsa motivării concluziei instanței de apel cu privire la emiterea unei noi hotărâri, apelul astfel fiind greșit admis.

Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, indicat de recurent și-a găsit confirmare la examinarea cauzei, deoarece din materialele cauzei rezultă că instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea prevederilor art. 414, 417 alin. (1) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală și nu a făcut o analiză suficientă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, cu expunerea și argumentarea justificată a concluziilor sale.

La fel, instanța de recurs constată că, odată cu depunerea cererii de apel, apărătorul inculpatului nu a prezentat instanței de judecată probe noi sau circumstanțe de fapt, ce nu au fost cunoscute primei instanțe și care puteau permite instanței de apel de a concluziona o altă stare de fapt și de drept asupra modalității de executare a pedepsei inculpatului, fiind în esență eronat expusă doar poziția cu privire la încetarea procesului penal din motivul intervenirii termenului de prescripție.

Din considerentele menționate supra, întrucât apelul apărătorului inculpatului greșit a fost admis, Colegiul penal lărgit conchide că eroarea comisă de instanța de apel urmează a fi corectată prin casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Marco Dumitru în numele părții vătămate Marco Victor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019, și menține sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Gheorghîța Vasile XXXXX*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 17 ianuarie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena